

BEZOEK DE WEBSTEK WWW.MARX.BE

Economische crisis en oorlog in de 21^e eeuw

Een marxistische analyse

Het nieuwste nummer van Marxistische Studies
is nu verkrijgbaar.

Hieronder vindt u de inleiding tot dit nummer
en een beknopte voorstelling van de bijdragen.

[U vindt ook alle teksten terug op de website](#)

[| De Verenigde Staten willen de wereld overheersen |](#)

[| Hoe de economische crisis zich vertaalt in oorlogen |](#)

[| Twee mogelijke uitwegen: fascisme of communisme |](#)

[| De "nieuwe economie" heeft niets opgelost |](#)

Marxistische Studies nr. 59

De Verenigde Staten willen de wereld overheersen

Niet alleen marxisten leggen een verband tussen economische crisis en oorlog. Dat hoeft niet te verbazen. Reeds meer dan twee eeuwen geleden schreef Clausewitz dat de oorlog een voortzetting is van politiek met andere middelen. Men hoeft geen geleerde econoom te zijn om in te zien dat een economische crisis de productie beperkt en dus ook de mogelijkheden om een "sociaal" beleid te voeren. Marx toonde ondermeer aan dat tijdens een recessie de kapitalisten zich tot de arbeiders richten om de gevolgen van de herstructureringen op hen af te wentelen en dat ze ondertussen elkaar bekampen voor een zo groot mogelijk stuk van wat overblijft van de taart. Daardoor verscherpen de tegenstellingen tussen de verschillende klassen en in de schoot van de kapitalistenklasse.

Dat maken we vandaag mee. De Verenigde Staten, de grootste macht ter wereld zoekt hoe zij haar overheersende positie kan behouden en hoe zij haar oplossing kan opleggen aan de rest van de planeet. Wie "opleggen" zegt weet dat dit "grijpen naar geweld", dus oorlog betekent. Zulke imperialistische agressies hebben we van de kant van het Witte Huis meegemaakt in Grenada, Panama, een eerste keer in Irak, in Joegoslavië en Afghanistan, en nu opnieuw tegen Saddam Hoessein. Het gaat daarbij niet om het geluk van de mensheid, de uitschakeling van "gevaarlijke misdadigers" of om de bevordering van de "mensenrechten", zoals de Amerikaanse propaganda wil doen geloven. Integendeel, het draait om de overheersing van de Amerikaanse multinationals die voor alles moet verzekerd worden zonder om te kijken naar het lot van de volkeren, de werkers en de landen van de Derde Wereld.

Voor de Amerikaanse leiders dient de imperialistische oorlog om elke betwisting van de Amerikaanse heerschappij uit te roeien (of toch om dit te proberen). Zij willen de wetten en de regels die werden beslist in de kringen de Amerikaanse industriële en financiële groepen opleggen en hun strategische pionnen in alle windstreken plaatsen. Vooral in het Midden-Oosten, met zijn enorme oliereserves, willen zij concurrenten wegduwen. Deze oorlog is noodzakelijk en onvermijdelijk en in crisistijd is hij dat nog veel meer. Want de sociale en nationale weerstand neemt dan toe. Want het economische systeem toont zich dan brozer en dus onstabiel. Want de Aziatische en Europese concurrenten kunnen van deze zwakte profiteren om zichzelf te versterken. Voor de meesters van de wereld komt het er dus op aan toe te slaan, om iedereen eraan te herinneren dat in Washington en nergens wordt beslist over de wereldpolitiek en dat daar ook alle rijkdom wordt verzameld.

Hoe de economische crisis zich vertaalt in oorlogen

Deze relatie tussen economische crisis en imperialistische oorlog vormde het thema van het Internationaal Seminarie van Brussel dat doorging van 2 tot 4 mei 2002. Dit nummer van Marxistische Studies brengt hiervan het verslag. De officiële titel van het seminarie luidde "Economische crisissen en de mogelijkheid van grote crisis op wereldvlak". De meeste tussenkomsten behandelden de draagwijdte van de toenemende spanningen in de wereld als gevolg van de economische crisis en over de tendens naar oorlog waarin dit tot uiting komt.

De eerste bijdrage van Thomas Gounet in dit nummer gaat dieper in op verschillende problemen waarmee de kapitalistische economie vandaag te kampen heeft: overproductie, financiële zeepbellen, buitensporige schuldenlast, tekort op de Amerikaanse handelsbalans, enz. Deze analyse toont hoe de kapitalistische middelen om uit de crisis te raken steeds beperkter worden. De auteur besluit dat er binnen enige tijd voor de Verenigde Staten en voor hun Japanse en Europese partners, slechts één uitweg meer blijft, namelijk een imperialistische wereldoorlog.

De bijdrage van Harpal Brar ontleedt de huidige toestand en vooral dan de tegenstelling die naar boven zijn gekomen door de explosie van de financiële markten. Hij toont hoe achter deze elementen de fundamentele tegenstelling van het kapitalistische systeem schuilt: de uitbuiting van de werkers en de volkeren die uitloopt op overproductie. Deze visie wordt ook gedeeld door José Maria Sison, de medestichter van de Communistische Partij van de Filipijnen. Hij analyseert op gedetailleerde en precieze wijze de Aziatische crisis van 1997. Hij toont hoe Azië deel uitmaakt van de imperialistische strategieën op wereldvlak en hoe de bevolking van die landen er de dramatische gevolgen van ondervinden: toegenomen armoede, verslechterende werkomstandigheden, enz. Hij ziet een toenemende spanning tussen verschillend imperialistische machten en besluit dat dit zal uitlopen op een nieuwe onderlinge wereldoorlog.

Het artikel van Tony Murphy van de "Workers Party" van de Verenigde Staten neemt het Amerikaanse model onder loep. Murphy toont welke gevolgen dit systeem heeft

voor de minstbedeelden en zwakkere groepen in de samenleving.

Twee mogelijke uitwegen: fascisme of communisme

De bijdrage van de Communistische Arbeiders en Boerenpartij van Pakistan staat stil bij drie belangrijke tegenstellingen in het huidige kapitalisme: tussen arbeid en kapitaal, tussen de imperialisten onderling en tussen de onderdrukte volkeren en het imperialisme. De auteur stelt dat geen enkele van deze tegenstellingen vandaag kan beschouwd worden als de hoofdtegenstelling maar dat ze verscherpen doorheen de aanhoudende recessie. De Amerikaanse druk op de derdewereldlanden neemt toe en daardoor verliezen de nationale alternatieven van de plaatselijke burgerijen hun geloofwaardigheid. Voor de communistische partijen volgt hieruit de noodzaak om de anti-imperialistische strijd in handen te nemen en te leiden als vertegenwoordigers van de belangen van het volk en de werkers.

In een korte tekst wijst Ludmil, hoofdredacteur van Rabotntchesky vestnik (Arbeidersblad) van de Communistische Partij van Bulgarije, op de treffende gelijkenis tussen de huidige crisis en die van 1929. Dezelfde spanningen, dezelfde financiële crises, dezelfde verarming van de massa's. In de jaren 1930 was er wel een belangrijk verschil: toen bestond de Sovjet-Unie, een groot socialistisch land dat enorme successen boekte op economisch en sociaal vlak terwijl de productie in de kapitalistische wereld in elkaar stortte. De imperialisten kozen toen voor het fascisme en aanvalsoorlogen met de verschrikkelijke gevolgen die wij allemaal kennen. Uit deze barbarij werden verschillende socialistische revoluties geboren. Kostadinov besluit: "Terwijl het kapitalisme een uitweg zocht voor de crisis in fascisme en oorlog, vonden de volkeren die in de revolutie en het socialisme." Een zelfde proces voltrekt zich vandaag."

De bijdrage van de vertegenwoordiger van de Partij van de Arbeid van de Democratische Volksrepubliek van Korea weerlegt de beschuldigingen die in het Westen over zijn land worden rondgestrooid. Hij onderstreept dat zijn land blijft vasthouden aan het socialisme ondanks de oorlogsbedreigingen van de Verenigde Staten. Dergelijke getuigenis kan men niet dikwijls lezen of horen, maar ze staat loodrecht op de waanzin die dikwijls in de Europese en Amerikaanse media wordt opgevoerd.

De "nieuwe economie" heeft niets opgelost

De tussenkomst van Noël Carillo van de Cubaanse Communistische Partij, wijst op de tekenen van economische onstabiliteit in de wereld. Hij toont de gevolgen voor de landen en de volkeren van de Derde Wereld die zich moeten plooiën naar de dictaten van de internationale financiële instellingen (IMF, Wereldbank, Wereldhandelsorganisatie, enz.) onder Amerikaanse leiding. De fameuze "nieuwe economie" die de wereldeconomie uit het slop zou halen dankzij de nieuwe technologieën, heeft daaraan niets veranderd. Carillo trekt volgende les: "Het marxisme-leninisme is meer dan ooit van kracht. Het kapitalisme, in zijn meest recente neoliberale imperialistische versie, blijft zijn eigen graf graven. De tegenstellingen van het systeem worden niet opgelost, maar verdiepen zich. De crisissen zullen telkens dieper en vernietigender worden. Het alternatief is het socialisme, een nieuwe maatschappij, waarin de mens en zijn problemen centraal staan. Een maatschappij die niet langer geloof hecht aan de blinde logica dat de marktwetten het lot van de beschaving bepalen. Een maatschappij waarin de bronnen en verwezenlijkingen van de mensheid ten dienste zullen staan van de mens, van zijn materiële en spirituele behoeften. Een maatschappij waarin de morele en ethische waarden van solidariteit en sociale rechtvaardigheid een centrale rol.

Alle deelnemers aan het seminarie waren het erover eens dat er een bijzonder rijke verscheidenheid aan analyses en standpunten werd ontwikkeld. Dat werd mogelijk door de ernst en discipline van de sprekers: vasthouden aan het thema, naleven van de timing van de teksten en vooral nauwgezetheid in de analyse zelf. Dat leidde tot heel wat waardevolle teksten, maar jammer genoeg kunnen we ze hier niet allemaal opnemen. De andere bijdragen zijn in zekere zin verwerkt in de eindresolutie van het seminarie die als afsluiter in dit nummer van Marxistische Studies is opgenomen.

Ofwel hebben we de gemeenschappelijke algemene thesissen van de teksten overgenomen en daardoor ook de stellingen van diegenen die we hier niet publiceren. Ofwel hebben we de sprekende passages en de frappante voorbeelden van de economische, politieke of sociale situatie toegevoegd. Alle andere bijdragen kan u in elk geval nalezen op de website van het Internationaal Communistisch Seminarie:

www.wpb.be/icm.htm.

PRIJSLIJST			
abonnementen			
	normaal	student*	steun
België	€ 67	€ 55	€ 125
Buitenland	€ 87 of \$ 85		
per nummer			
	per nummer	verzending	Fondslijst
normaal	€ 7,50	€ 1,00 per ex.	€ 1 forf.
student*	€ 5,50		

* Alleen voor werklozen, studenten, -18 of +60 jaar - copie van dop- studenten- of identiteitskaart opsturen.

Vul deze bestelbon in en klik op "verzenden". Je kan de bestelbon ook afdrukken en samen met uw betaling per post verzenden naar IMAST vzw, Kazernestraat 68, 1000 Brussel. Stort de nodige som op rekening nr 001-1660379-09 van IMAST, Kasernestraat 86, 1000 Brussel.

BESTELBON	
Uw persoonlijke gegevens	
Naam *	
Voornaam *	
Straat *	
Nr *	Postbus*
Postcode *	
Gemeente *	
Land *	
Telefoon	
E-mail *	
Beroep - onderneming - school	
Geboortedatum	dd/mm/jjjj
Uw bestelling	
Afzonderlijke nummers	
	Wens gratis proefnummer

 Wens volgende nrs te ontvangen: € 7,50/nr (+ verzendingskosten 0,50/nr)	
Abonnement ☐ 10 nummers vanaf nr	
België	
 normale prijs € 67	
 verminderde prijs € 55**	
 domiciliëring***	
buitenland	
 € 87 ou \$ 85	
Steunabonnement	
 € 125	
Wijze van betalen	(maak uw keuze
Versturen Formulier wissen	

* velden verplicht aan te vullen. Wij gebruiken uw persoonlijke gegevens enkel om U op de hoogte te houden van onze publicaties. Indien U niet in onze adressenlijst wenst opgenomen te worden, gelieve ons hiervan te verwittigen.

** enkel voor werklozen, studenten, -18 of +60 jaar - copie van de stempelkaart, studentenkaart of identiteitsbewijs moet ons worden toegestuurd.

*** Een [Bericht van domiciliëring](#), aan te vullen en te sturen aan IMAST via de normale post.

**** Een [formulier](#), aan te vullen en via de post of via fax nr. +32 2 513 98 31 te sturen, samen met een copie van bovenstaand tabel naar IMAST, Kazernestraat 68, 1000 BRUSSEL.

Marxistische studies is een uitgaven van het Instituut voor Marxistische Studies, IMAST vzw, Kasernestraat 68, 1000 Brussel

Tel.: +32 2 504 01 46 Fax: +32 2 513 98 31

